
ALLERGIE VOOR HUIDDIEREN

INLEIDING

Heeft uw kind altijd een verstopte neus na een bezoek aan de kinderboerderij? Gaan uw ogen snel tranen wanneer u vrienden bezoekt die katten of honden bezitten? Vermoedelijk is er dan sprake van een allergie voor zoogdieren of vogels.

ALLERGIE

Normaal zorgt ons afweersysteem ervoor dat lichaamsvreemde en mogelijk ziekteverwekkende organismen die ons lichaam binnendringen (bijvoorbeeld bacteriën en virussen), worden opgeruimd. In het geval van een allergie is het afweersysteem ontregeld. Het lichaam reageert overgevoelig op doorgaans onschadelijke stoffen (allergenen genoemd) van uiteenlopende aard. Bij allergie voor zoogdieren en vogels reageert het lichaam op stoffen die aan huidschilfers, haren of veren van deze dieren kleven. Haren en veren zijn uitgroeiingen van de huid (epitheel). De stoffen die de allergische reactie veroorzaken, worden daarom wel epithelia genoemd. Er zitten ook allergenen in het speeksel en de urine van de huisdieren.

Van de allergieën voor epithelia komen katten- en honden-allergie het meest voor. In Nederland zijn er maar liefst 1,35 miljoen katten en 1,85 miljoen honden. De kat geeft de krachtigste allergenen. Ook worden allergieën voor paard, koe, cavia en konijn gesignaleerd. Een allergische reactie op vogels wordt het meest gezien bij de duif, de kanarie, de papegaai en de parkiet.

KATTEN- EN HONDEN-ALLERGIE

Huidschilfers en haren van katten en honden zijn doorgaans niet schadelijk. De klachten ontstaan pas indien een patiënt hierop allergisch reageert. Net als bij hooikoorts en huisstofmijtallergie spreken we van inhalatie-allergie. Dit betekent dat er een allergische reactie ontstaat als gevolg van inademing van bepaalde stoffen. De lucht die binnenshuis wordt ingeademd, bevat allerlei microscopisch kleine deeltjes. Indien er in een huis honden of katten wonen, bevat de ingeademde lucht ook de allergenen die afkomstig zijn van de huid van deze dieren. De allergenen van de verschillende kattenrassen zijn hetzelfde. Ook die van de verschillende hondenrassen komen overeen. In tegenstelling tot hooikoorts is huisdierallergie niet seizoensgebonden maar komt het hele jaar voor. De arts stelt een allergie voor katten of honden vast aan de hand van het klachten patroon van de patiënt in combinatie met een huidtest en bloedonderzoek.

KLACHTEN BIJ KATTEN- EN HONDEN-ALLERGIE

De klachten bij katten en honden-allergie doen zich vooral voor in de slijmvliezen van de ogen, de neus en luchtwegen. Ze bestaan onder meer uit een loopneus, niesbuien, een verstopte neus, jeukende en tranende ogen, roodheid en zwelling van de huid, hoesten en benauwdheid met piepende ademhaling. Als algemene bijkomende verschijnselen kunnen moeheid, hoofdpijn en lusteloosheid optreden. De klachten treden meestal binnen een half uur op nadat de patiënt met de allergenen in aanraking is gekomen. Dit noemen we de vroege reactie. Soms kan het 6-24 uur duren voordat het lichaam allergisch reageert - de zogenaamde late reactie.

WAT GEBEURT ER BIJ EEN ALLERGIE-AANVAL ?

Wanneer de allergenen worden ingeademd, ontstaan de eerste verschijnselen van een allergische reactie in de slijmvliezen van onder andere de neus en de ogen. Door deze reactie wordt de gevoeligheid voor de allergenen op en duur steeds erger. Het gevolg is dat de perioden met neus- en oogklachten en astmatische aanvallen vaker en in heviger mate kunnen voorkomen. In de loop der jaren kunnen de neus- en oogklachten als gevolg van katten- en honden-allergie zich uitbreiden tot de logen waardoor (allergisch) astma kan ontstaan. Gezien de ernst van astma zal de behandeling van een allergie voor zoogdieren en vogels er dus op gericht moeten zijn om de ontwikkeling van allergisch astma te voorkomen.

SANEREN

Saneren betekent letterlijk "gezond maken" ofwel "schoonmaken". De allergische klachten als gevolg van huisdierallergie zullen verdwijnen als een patiënt niet meer in aanraking komt met de allergenen. De beste oplossing is dan ook om de betreffende huisdieren uit de woonomgeving te verwijderen. Indien de dieren uit de woning, school of werkplek worden weggehaald, zullen de klachten niet onmiddellijk verdwijnen. Uit onderzoek is gebleken dat er jaren na verwijdering van een kat uit een huis nog steeds katten-allergenen in de kamers worden aangetroffen. Het verwijderen van huisdieren zal niet altijd even gemakkelijk zijn. De emotionele band tussen mens en dier mag niet worden onderschat, zeker niet in het geval van kinderen. Indien de dieren voor het beroep (paard, koe) of als hobby (kat, hond, duif, kanarie) worden gehouden, kan verwijdering ook te ingrijpend zijn. Indien wordt besloten om de dieren niet van de leefplek te verwijderen, kan een combinatie van de volgende maatregelen de kans op een allergische reactie verminderen.

Zorg voor een gladde vloerbedekking in de slaap- en woonkamer (bijvoorbeeld parket, linoleum of plavuizen). Dit is gemakkelijk schoon te houden. Vervang gestoffeerd meubilair door leren of kunststof meubels, met name in de slaapkamer. Neem meubels en vloeren regelmatig met een vochtige doek af. Stofzuig iedere dag met een stofzuiger met zo mogelijk een ingebouwde allergeenfilter. Houd de huisdieren in een kooi, ren of stal buiten het woonhuis. Laat de huisdieren niet in het woonhuis, zeker niet gedurende de rui (haren en veren bevatten de allergenen) en laat ze absoluut nooit op bed liggen.

Zelfs wanneer een kat slechts één keer op een hoofdkussen heeft geslapen, blijven er al veel allergenen in achter. Als de allergische patiënt op datzelfde kussen slaapt, dan bevinden deze allergenen zich vlakbij de neus en de mond waardoor zij het lichaam binnendringen. Aangezien de mens ongeveer een derde van de dag op de slaapkamer doorbrengt en de duur van blootstelling aan allergenen daar dus lang is, is sanering van deze kamer en het bed erg belangrijk. Helaas is saneren niet zo eenvoudig als het op het eerste gezicht lijkt. Het is dan ook verstandig om pas na overleg met een arts of een deskundige wijkverpleegkundige daadwerkelijk veranderingen in de inrichting van de woning aan te brengen.

BEHANDELING VAN ALLERGIE VOOR HUISDIEREN

Een allergie voor huisdieren kan worden behandeld met medicijnen of een injectiekuur (hyposensibilisatiekuur).

Medicijnen

De medicijnen tegen huisdierallergie zijn er in verschillende vormen zoals tabletten, neus-sprays, inhalatoren of oogdruppels. Deze middelen kunnen de allergische klachten, zoals een loopneus, onderdrukken maar genezen de allergie niet. Veel van de medicijnen tegen huisdierallergie moeten jarenlang (zolang er klachten zijn) worden gebruikt.

Hyposensibilisatiekuur

Indien kat, hond of paard niet kunnen worden verwijderd of vermeden (bijvoorbeeld beroepsmatig, zoals in het geval van een wijkverpleegkundige), kan met een hyposensibilisatiekuur de oorzaak van de allergie worden aangepakt. Hyposensibilisatie is een injectiekuur waarbij de patiënt een kleine, oplopende concentratie huisdierallergenen krijgt toegediend. Het lichaam zal vervolgens "beschermende antistoffen" gaan aanmaken en meer allergeen verdragen. Als gevolg hiervan zal het afweersysteem van het lichaam op den duur minder heftig of zelfs helemaal niet meer reageren op huisdieren. Bij hyposensibilisatie zullen de klachten reeds in de loop van de behandeling afnemen. Om een blijvend effect te verkrijgen, is het echter belangrijk om zoveel mogelijk te streven naar een voortzetten van de behandeling gedurende tenminste drie jaar, hoewel hiervan in individuele gevallen kan worden afgeweken. Als na deze periode wordt gestopt met de hyposensibilisatiekuur, dan is de patiënt in de meeste gevallen vrij van zijn allergieklachten of zijn verschijnselen aanzienlijk verminderd.

